

Eikev: Moshe's Wooden Ark

Devarim 10

At that time the Lord said to me, “Carve for yourself two stone tablets like the first and ascend to Me to the mountain and make for yourself a wooden ark. And I shall inscribe on the tablets the declarations that were on the first tablets that you shattered, and you shall place them in the ark.” And I made an ark of cedarwood and I carved two stone tablets like the first, and I ascended the mountain with the two tablets in my hand. And He inscribed on the tablets, according to the first writing, the Ten Declarations that the Lord spoke to you on the mountain from the midst of the fire, on the day of the congregation, and the Lord gave them to me. And I turned and I descended from the mountain and I placed the tablets in the ark that I made, and they remained there as Hashem had commanded me.

I. Two Boxes

Rashi: פסל AT THAT TIME – At the end of forty days He was reconciled with me and said to me, לך HEW FOR THYSELF [TWO TABLETS] and afterwards, ועשית לך ארון עץ MAKE THEE AN ARK OF WOOD. However, (see v. 3) made the Ark first (Midrash Tanchuma, Eikev 1), because when I came with the tablets in my hand where could I place them? Now this was not the Ark which Bezaleel made for the Tabernacle, because with the Tabernacle they did not occupy themselves until after the Day of Atonement, for only when he came down from the mountain on that day did he give them the command regarding the construction of the Tabernacle, and Bezaleel made the Tabernacle first and afterwards the Ark and the other articles (Berakhot 55a). It follows, therefore, that this was another Ark; and it was this, that went forth with them to battle, whilst that which Bezaleel made went forth to battle only once, in the days of Eli – and they were punished for this, for it was captured by the Philistines (cf. Jerusalem Talmud Shekalim 6:1).

רש"י במדבר י:לג - וארון ברית ה' נסע לפנייהם דרך שלשת ימים. זה הארון היוצא עמיהם למלחמה ובו שבירי לוחות מונחים, ומקדים לפנייהם דרך שלשת ימים, לתקן להם מקום הנחה (שם; תלמוד ירושלמי שקלים ו):

אור החיים הקדוש: וגמר אומר ועשית לך ארון עץ פירוש לצד שהם מעשה ידי אדם צריכין מקום מוכן להנתן בו מה שלא צוה ה' כן לעשות ארון ללוחות הראשונים, והטעם כי הם עומדין בעצמן ולא היו צריכין ארון לבד מארון שעשה בצלאל, ועיין מה שכתבתי בפסוק (ט' י"ז) ואתפוש. ודקדק לומר ועשית לך להעיר לדרכינו כי לצד שהם ממש שלך הוא שאנכי מצוד לעשות ארון:

העמק דבר: והכי לימד הקב"ה למשה שכ"ז בא ביגיעת האדם ומש"ה צוה למשה שיפסול בעצמו הלוחות וגם יכתוב בעצמו כל תורה שבכתב על הלוחות זולת עשרת הדברות. וכ"ז נתבאר שם יפה שבא ללמד על יגיעת האדם בס"ד ובא בזה הצווי ללמד שדבר זה נדרש עוד לחיי צער כדתנן זהו דרכה של תורה כו' ומש"ה צוה הקב"ה לעשות דוקא ארון עץ וכ"ז הודיע משה לישראל כאן כדי ללמדם דרך עמל תורה.

רמב"ן: (1) וטעם ועשית לך ארון עץ שתשים הלוחות בתוכו בעת שתדד והיה הארון הזה כולו עץ הוא והמכסה אשר עליו מלמעלה כמנהג בכל הארונות והיו הלוחות שם עד שנעשה המשכן ואז עשו הארון המצופה זהב והכפורת אשר עליו זהב טהור. ולא אמר לו כן בלוחות הראשונות לפי שהיה גלוי לפניו שישברם... וזהו הטוב והישר בפסוקים האלה...

זה לשון הרב ודברי אגדה הם שמצא כתוב בתנחומא ויש לשאול ואחר שהוציא משם הלוחות ונתנם בארון שעשה בצלאל מה היה בזה ולמה הוא יוצא עמהם למלחמה, ואומרים ששבירי הלוחות היו שם וכן באגדה אבל דברי יחיד הם שכך שנינו במסכת שקלים (ירושלמי פ"ו ה"א) תניא רבי יהודה ברבי אלעאי אומר שני ארונות היו עם ישראל במדבר אחד שהיו שבירי הלוחות מונחין בו וכו' ורבנן אמרי אחד היה ופעם אחת יצא בימי עלי ונשבה - ודעת רבותינו בכל מקום בתלמוד (ברכות ח ב"ב יד מנחות צט) אינו כן אלא לוחות ושבירי לוחות מונחים בארון. ועוד אנה יעמוד הארון הזה עם הלוחות הראשונות כל ימי המדבר כי במשכן בבית קדשי הקדשים לאחר הפרוכת אין

שם שני ארונות? וכן שלמה לא הכניס לבית קדשי הקדשים אלא ארון אחד (מלכים א ח ו-ט) אבל הארון הזה של משה כשנעשה ארונו של בצלאל גזוהו כדון תשמישי קדושה וזהו הנכון על דעת רבותינו

II. One Box

רמב"ן: (2) על דרך הפשט יתכן כי ועשית לך ארון עץ ירמוז לארון שעשה בצלאל וזה כי מתחלה נצטווה משה על המשכן וכליו והיתה המצוה הראשונה ועשו ארון עצי שטים (שמות כה י) כי היא עיקר הכוונה בכל המשכן להיות השם יושב הכרובים ואחרי כן עשו את העגל וכאשר נתרצה השם למשה ואמר לו שיכתוב על הלוחות האלו כמכתב הראשון צוהו בקצרה שיעשה ללוחות האלה ארון עץ היא המצוה לו ללוחות הראשונות והנה הזכיר לו המצוה הראשונה שבענין המשכן ושהכל תלוי בה

מלבי"ם: ואעש ארון עצי שטים וכו' ואפן וארז מן ההר ואשים את הלוחות שאז הניח לשם גם לוחות השניים, ומ"ש ויהיו שם בארתי בפי' תרומה כי זה הארון נשאר לדורות כי עשהו משה כמדה שא"ל ה' לעשות במשכן רק אח"כ תקנהו בצלאל במה שהוסיף עליו שני ארונות זהב והכפרת והכרובים ע"ש:

R. Shmuel Goldin

This teaching process begins as God alters the details concerning the Tablets of Testimony. God will inscribe His decrees upon this second set, but this time, only on stone carved by Moshe. The tablets thus represent the word of God finding a home in the actions of a man. To further convey this point concretely, God also commands that these new tablets be immediately placed into a physical home, Moshe's *aron etz* - a simple ark of wood. The symbolism is clear. *Only if the contents of these tablets also find their home (in the humble hearts of man) - only if the Torah finds context - will this Torah be worthy of existence.*

III. Three Boxes?

עמק הנצי"ב

כ"י בשעת חניי, אלמלא דשני ארונות היו. וא"כ ממילא למדנו דזה הארון שהלך לפניכם בשעת מסעות ה"י ג"כ ארון דשברי לוחות. כן דעת הספרי, וסובר דעכ"פ הוא הארון שהלך לפניכם הוא שיש עמכם מקרב המחנה בשעת חניי. אבל צברייתא דמלחמת המשכן פ"ו חניי, ר' יהודה בן לקיש א"י שני ארונות היו, א"י שכי' יושב במחנה וא"י שכי' יולא עמכן במלחמה וכיון צו שברי לוחות, שני וארון ברית ה' נוסע וגר, וזה שכי' עמכם במחנה היו צו ס"ת שני וארון ברית ה' ומשכ לא משו מקרב המחנה. וכן תניא בתוספתא סוטה פ"ד ר"י בן לקיש א"י שני ארונות היו א"י שיואל עמכן במלחמה וא"י ששרוי עמכן במחנה, זה שיואל עמכן במלחמה היכ צו ס"ת שני וארון ברית ה' נוסע לפניכם, וזה ששרוי עמכן במחנה זה שכי' צו שברי לוחות שני וארון ברית ה' ומשכ לא משו מקרב המחנה. ופליגי תנאי דעת ר"י בן לקיש איזה ארון יולא לפניכם ואיזה ארון ה"י עמם במחנה. אבל זה פשוט דעת ריב"ל, שכי' שני ארונות לצד שעשה בצלאל שכי' צו לוחות שניות ומקומו בקד"ק תמיד. וסובר ר"י בן לקיש

של תורה. ומעצמות מואצ והלאה שנשלמה התורה והגונה אלל הלוחות, כ"י שני ארונות. והתנא דספרי סובר שלא כ"י במדבר ג"כ אלל שני ארונות, א"י של בצלאל וא"י דשברי לוחות שילא לפניכם בשעת מסעות, וה"י עמכם במחנה בשעת חניי. וסבר דתורה חתומה ניתנה, ולא כ"י כלל פרשיות של תורה, או כיו יחד עם שברי לוחות. וממולא דברים אחר למד, דהא שכובא בירושלמי שקלים פ"ו כ"א וסוטה פ"ח כ"א צרייתא דר"י בן לקיש צוה"ל, דתני ריב"ל א"י שני ארונות היו מכלכין עם ישראל במדבר א"י שהיתה התורה נתונה צו וא"י שכי' שברי לוחות מונחין בתוכו, זה שכי' התורה נתונה בתוכו כ"י נתון צוה"ל, כה"ל וארון ברית ה' ומשכ לא משו מקרב המחנה. ופי' המפרשים דא"י של תורה הוא שכי' עם הלוחות שניות, ונדחקו צפי בירוש' ע"ש. אבל שגיאה גדולה היא, דהא במדבר לא כ"י התורה עם הלוחות עד עצות